

УДК 330.14:330.3

ІННОВАЦІЇ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОЇ ЕКОНОМІКИ

Студ. Н.В. Пруднікова, гр. БЕ-14

Науковий керівник доц. Т.М. Янковець

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета – обґрунтувати вплив інновацій та інтелектуального капіталу на розвиток креативної економіки. Завдання – розкрити особливості становлення креативності як визначального елемента соціально-економічного розвитку та підвищення рівня життя суспільства.

Об'єкт дослідження. Творчі процеси в креативній економіці як джерела інновацій, інтелектуального капіталу та механізмів економічного зростання.

Методи та засоби дослідження. Використовувались загальнонаукові та спеціальні методи, а саме: діалектичний, аналізу і синтезу, індукції і дедукції, логічного узагальнення результатів.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Встановлено, що поряд з економічними вигодами креативна економіка створює нематеріальні цінності і забезпечує сталий розвиток, орієнтований на людину.

Результати дослідження. Відносно нещодавно у науковій літературі з'явився термін «креативна економіка». Вперше це поняття увів в обіг журнал «BusinessWeek» у серпні 2000 р. Згодом англієць Дж. Хокінс у своїй книзі «Креативна економіка: як люди роблять гроші з ідей» (2001) спробував простежити її вплив на економічний розвиток суспільства у глобальному масштабі. Вчений відзначає, що існує міцний взаємозв'язок між культурно-мистецької активністю і створенням додаткового обсягу вартостей в економіках як окремих країн, так і світу в цілому. Вчений прийшов до висновку, що культурно-мистецька креативність (або творчість) «сприяє підприємству, спонукає до інновацій, підвищує продуктивність і активізує економічне зростання». Креативна економіка є одним з секторів глобальної економіки, що найбільш динамічно розвивається. Світові темпи його зростання складають 4,3-17,6% (в країнах Близького Сходу — 17,6%, в країнах Африки — 13,9%, в країнах Південної Америки — 11,9%, в країнах Азії — 9,7%, в країнах Океанії — 6,9%, в країнах Північної і Центральної Америки — 4,3%). Креативна економіка – швидко зростаюча галузь світової економіки. Вона динамічна в частині генерування доходів, створення робочих місць і розвитку експорту, оскільки менш прив'язана до матеріальних ресурсів. Економіст і теоретик мистецтва П'єр Луїджі Сакко акцентує на тому, що креативна економіка найкраще відображає локальні особливості та зберігає ідентичність в епоху глобалізації. Як приклади місць, які найбільш активно розвивають креативну економіку, він називає Іль-де-Франс в Парижі, Внутрішній Лондон і Мілан.

Креативна економіка чи економіка знань – це особливий сектор економіки, що базується на інтелектуальній діяльності. Основними характеристиками креативної економіки є: висока роль нових технологій і винаходів в різних областях діяльності людини; високий ступінь невизначеності; великий обсяг вже існуючих знань і гостра необхідність генерації нових знань.

Креативна економіка покликана сформувати привабливий інвестиційний клімат, сприяти зростанню соціальної злагоди і розвитку соціальної сфери, модернізувати сферу освіти й т.д. В рамках креативної економіки формуються нові економічні моделі, нові типи соціальних відносин.

Одним із чинників, що впливає на креативну економіку, є інноваційний розвиток країни.

Сучасні реалії потребують переходу від сировинної економіки до економіки знань, оскільки більшість сировинних ресурсів і корисних копалин є обмеженими та невідновлюваними. За умов глобальної економіки для держав, що спеціалізуються на експорті сировини і продукції важкої промисловості, існує реальна загроза маргіналізації та невідворотного відставання розвитку економік. Провідні країни світу, враховуючи перспективи стратегічного розвитку, збільшують частку високотехнологічної продукції та послуг. Однак Україна має всі ресурси та можливості для того, щоб увійти до групи країн-лідерів, перейшовши від сировинної складової до інтелектуальних технологій.

Інноваційний тип розвитку характеризується перенесенням акценту на використання принципово нових прогресивних технологій, переходом до випуску високотехнологічної продукції, прогресивними організаційними й управлінськими рішеннями в інноваційній діяльності, що стосується як мікро-, так і макроекономічних процесів розвитку. Це забезпечується шляхом створення технопарків, технополісів, проведенням політики ресурсозбереження, інтелектуалізації всієї виробничої діяльності. Об'єктивні зміни в суспільному економічному розвитку призвели до нової моделі розвитку економіки, для якої характерні принципово нові риси та пріоритети. Важливу роль в житті суспільства стали відігравати галузі, що ґрунтуються на так званих «високих технологіях», а також галузі, що безпосередньо задовольняють потреби людей.

Характерними ознаками інноваційних технологій є домінування у структурі ВВП високо-технологічних галузей та інтелектуальних послуг, формування переважної частки національного прибутку за рахунок інноваційної або технологічної ренти, основна вартість яких формується завдяки нематеріальним активам, тобто інтелектуальній складовій. Головна відмінність інноваційних технологій полягає у безперервному технологічному оновленні науки й освіти та самовідтворенні їх «знанневих» чинників, їх невідчуження у виробничому процесі, швидкому оновленні та відносній доступності для використання. Інновації базуються на розгалужених горизонтальних зв'язках суб'єктів, процесах їхньої самоорганізації та прийняття управлінських рішень під впливом інформації, що надходить. Інтелектуальний капітал хоча і відповідає критерію віднесення його до поняття «капітал», однак виділяється своєю сутністю – актуалізованими і капіталізованими знаннями. Він стає реальним активом підприємства або організації в процесі творчої діяльності людини.

Висновки. Розбудова економіки, що базується на знаннях – «економіка знань», – в усьому світі визнається основним шляхом підвищення конкурентоспроможності країн. І це стосується не лише розвинених країн, а й країн із перехідною економікою, до яких належить і Україна. Здатність країни продукувати знання, зокрема наукові, їх упровадження й ефективне використання для розвитку стають у такій економіці основними факторами сталого розвитку поряд із традиційними джерелами – інвестиціями і трудовими ресурсами. Запровадження інноваційної моделі економіки знань має стати першим кроком політики інноваційного розвитку. Адже йдеться про нову якість життя усього суспільства.

Креативна економіка через економічні показники та рівень ВВП нарешті доводить, що людство переходить у нову еру, де світом правлять ідеї, а свідомість формує буття.

Ключові слова. Креативна економіка, інноваційний розвиток, економіка знань.